

28/5/48

7 מטרים מחומת ירושלים העתיקה

28/5/48

סיור בעמדות היהודית במנזר, נטר דאם דה פראנס'

באת אשר לזר, פוסר, הארץ בירושלים

כל המנזר לאחר קרב עם הערבים. הערבים עברו להתקפה נגדית ופלוגת לח"י נסוגה מן המנזר, כחות של חי"ש וסלמית כבשו את הבנינים בחווה ביום 19 במאי. לאחר שכבשו קודם את בית התולים הצרי פתי הסמוך למנזר, והנמצא בראש רחוב סוליימאן. מאז ה-19 במאי שולטים בנות התגנה במנזר, וחולשים על מבואות שער החדש ושער שכם.

מפקד המקום - צעיר תל-אביבי
על כיבוש המנזר בידי ה"הגנה" מסר לעתונאים, באולם ההרצאות של המנזר, מפקד המקום וכובשו, יצחק א. צעיר תל-אביבי בן 22, אשר את אימונו הצבאי רכש ב"הגנה". מפקד צעיר זה סיקר לפני כן על כחות האגנה במקוריים והשתתף בפעולות כיבוש אחרות, והוא אחד המפקדים הצעירים ביותר של התגנה. הוא סיפר לעתונאים כי המנזר, החולש על רובד של ירושלים היהודית, שימש במשך תקופה ארוכה ביותר כעמדת צלפים. לערבים אשר למרות נוכחות הצבא הבריטי במקום - לא נבצר מן הערבים מסוגע בעזורים ושבים וביחוד צלפו הערבים לעבר שכונות מאה שערים, ורוב הנביאים הנוצרים הצרפתים היו כמעט שבורי יים בידי הערבים, עד שהמקום נכבש על ידי הכחות היהודים. פעולת הכיבוש נמ' שכה לא יותר משעה ורבע. כחות התג' זה באו למקום בחייל כבד והערבים - נמלטו עד מהרה על נפשם, מלבון - רק אלה שהצליחו להמלט, קבוצות קבוצות של חיילים עיראקים ואנשי הלגיון הערבי בי הראו התנגדות נמרצה ביותר והיו קר' בוח על כל חדר וחדר, ביחוד בקומה שלי' שית של הבנין המרכזי.

כאן נערך קרב פנים אל פנים עם קבוצת חיילים עיראקים בת חמשה איש. הוסלו היסונו יד לכל עבר ולבסוף - נהרגו כל חמשת החיילים העיראקים ונש' קם נפל בידי ההגנה. כן נהרגו בהתפרצ' צות ההגנה לבנינים חיילים סוריים זה' שאר - חיילי הלגיון הערבי, בסך הכל נמצאו בתוך הבנינים 15 הרוגים ואחד נתפס ונלקח בשבי. הוא חייל עיראקי. אבידות ההגנה בהתפרצות ובכיבוש זה - חייל אחד נסצע קשה, ברוד כי היו הרבה יותר מ-16 החיילים הערבים, אולם דובס הצליחו להתחמק דרך המנהרות והי' מבואות הרבים אשר למנזר. הבנין כמב' צר, הקרב על המנזר החל בשעה ארבע לפנות בוקר ובחמש ורבע פבו שלטו ה' הגנה בכל הבנין. הלגיון הערבי ניסה לכ' בוש את המנזר בחזרה תוך שעה אחת מאז נסלו בידי היהודים, שני משוריינים מצויידים בתותח ושתי כחות של חייל רג' לי התקופו את העמדות החדשות של ההג' נה בשעה שש בבוקר ה-19 במאי. הפ' הערבי התקרב מצד שער שכם וחידש קרב על היהודים שרק זה עתה נכנסו לבנינים. המעלכה נמשכה שמונה שעות ונסתיימה בתבוסת הלגיון הערבי. לפחות עשרים חיילים של הלגיון הערבי נהרגו ועשרות מהם נסצעו. בהסתערות זו נכבש גם בית החולים הצרפתי ושם נמצאו שמונים חי' לים ערביים פצועים. אלה שמצבם היה קל נלקחו בשבי והשאר נמצעים תחת משמר עד שיחלימו ויועברו אף הם למחנה שבר' יים.

סיור תחת אש

לאחר הסכרותיו ותיאור פרטי הכיבוש עברו העתונאים, חוץ התפוצצויות פגזי

הכחות היהודים הלוחמים בירושלים נמצאים במרחק שבעה מטרים בלבד מחומת העיר העתיקה ומעמדתם זו, בה הם מחזיקים מאז ה-19 במאי, הם בולמים את כל הסתערויות הלגיון הערבי המנסה להתפרץ לעבר ירושלים היהודית. ההסתערויות הללו עלו עד כה ללגיון הערבי בעשרות הרוגים, פצועים ושבויים ואת עמדות המגן היהודיים לא הונו אף פעל אחד ממקומם.

השגחה ולא החזירונו לבעלי המקום - הכנסיה הצרפתית. הערבים עשו מיד על השלל, ראש המנזר, האב פסקל סנס ז'אן במכתבו ל"הגנה" בירושלים פוסר את הש' הלשלות כבושי הבנין כדלקמן: בו ביום שהאנגלים יצאו מן הבנין - התפרצו לחוכו מאות ערבים מווינים כבובים, מר' גמות ומכונות יריה, חלק מן הערבים ניב' שו מיד לביזה ולשוד התפצים היקרים, שערבת חשוב בעיקר מבחינה היסטורית. השאר אמרו לכומר פאסקאל כי באו לתגן על הנוצרים מפני הציונים.

אנשי עה-י נירשום
אך הם לא שכו במנזר יותר מעשרים וארבע שעות, כיוון שלמחרת היום נכבש המנזר על ידי פלוגה של לח"י, שתוארו על ידי האב פאסקאל, קבוצה של כעשרים צעירים וצעירות יהודים, אשר התפרצו לבנינים, גירשו את הערבים והשתלטו על

בעוד פגזי פרגמות ותותחי שדה מתנפצים לעבר העמדות המ' בוצרות של כחות התגנה בגזרה ה' קיצונית ביותר כיום בירושלים - פרכו שנים עשר עתונאי חוץ ונציגי עתונות עברית ביקור במנזר, נטר דאם דה פראנס', שברחוב סוליימאן, מול השער החדש - המנזר ששימש משך השע שנים קמרסטן מבוצר של צבאות בריטניה בירושלים.

הקאטראלות, חרדי המגורים ואולמות הקארה של המנזר מפורחים ומפורטים מן הדליקות ומפגזי הפרגמות ורימוני הדי שהוטלו בו, פרצות גזולות נבעו בקירות הבנין הפגזי קירות עבים ביותר, ומכאן ברור כי הערבים השתמשו בתותחים כב' דים בגסונום להתפרץ ולכבוש בחזרה את הבנינים שנפלו בידי פלוגה קטנה של לוח' פים יהודים.

יום ששי הגדול
יום 14 במאי, הוא, יום הששי הג' דול' בחיי ירושלים המשתחררת, יצאו כחות הצבא הבריטים לפתע את המנזר, משאירו את לתותחי ושערי פתוחים ללא

סיור תחת אש

לאחר הסברותיו ותיאור פרטי הכיבוש עברו העתונאים, תוך התפוצצויות מגוי מרגמות זריות מכונות יריה, בכל עמדות והמשלטים שבמנוח. העתונאים ראו מכר בית משוריינת של הלגיון הערבי שהיה עלתה באש אנב אחד הנסיגות של הלגיון יון הערבי להתקדם לעבר השכונות היהודיות דרך הרך רחוב סולימאן. כל ההסתערויות הללו נהרסו, ללא אבידות כמעט לכוחות היהודיים. עד כה גיסו כחות הלגיון הערבי לפרוץ דרכם אלבע פעמים לעבר השכונות היהודיים אולם כל התפרצויותיהם הם נבלמו. יתר על כן — כחות יהודיים הגיחו פעמים אחדות והכו בלכב האויב בקרבת שער שכמ, ורק בראשית השבוע פיצצו בנין בן קומותיים ממול למנוח גוסר ראסי, בכניסה לשער החדש. בנין זה שימש עמדה לצלפים ערבים. הבנין פוצץ על כל אלה שנקצאו בו. גוסותיהם סרם הוצאו מתחת לעיי המפולת והררי סוף הבנין משמשים מחסום מצוין. החור סם את רחוב סולימאן ומונע כל אפשרות של התקדמות כלל רכב בלתי רצויים במע" לה רחוב סולימאן לעבר העמדות היהודיות.

מצב הרוח מצוין

כיבוש והחוקת המנוח עלתה עד כה לכחות היהודיים כששה הרוגים ו-15 פצו צים. רובם מצועים קל. כל החיילים היהודים שהשתתפו בכיבוש — הגם חניכיו ההגנה ולחיי. כולם לערים צעירים, חזווי רוח קרבית ואמונה בכחם המוסרי וכי כשרונם הצבאי. גם יחד, גילם הממוצע הוא 20-22 שנה. יש בהם גם בחורות, בעיקר בין סלוגות לחיי המשתתפת פעולה עם ההגנה. הבחורים והבחורות חיים ב" תנאי קטרקטין שבאיוור כיבוש. כל שעות היום והלילה — נמצאים על הקשמרה ישנים על גבי אלונקות ומזרונים. חסרים תנאים סניטאריים אלמנטאריים אולם — מצב הרוח מצוין. באחד האולמות נשאר מסננת שלם, שהערבים לא הספיקו לחבל בו ואף לא לשדודו. מסננת זה משמש את חיל המצב על הצד הטוב ביותר. מסר בח המנוח — אף הוא מסיק תועלת רצויה ביותר. אין חיילנו מבזבזים תחמושת לריס ורק כאשר האונג מתקרב כדי טווח קצר הוא מקבל את מנת האש המגיעה לו.

וכך, בתנאים מיוחדים במינם טעמו כוחות ההגנה הצעירים ביותר את טעם ה" קרב ואת טעמו של נצחון על אויב שכחו היה עדיף ושריונו כבד, ובנצחון זה כבד נצחונות אחרים — מנוי וגמור עם לוח" מינו להחזיק ולהפכו לקרש קפיצה לקראת כיבושים נוספים, כיבושים שלא נועדו למטרות כיבוש אלא לשם שחרור ירושלים היהודית מסכנתם של צבאות "מתנדבים".